

י"ז אייר תש"ף
11 מאי 2020

מתווה חזרה הדרגתית לשגרה בימי קורונה חטיבת-ביניים (ז'-ט')

אגרת 17

תוכן עניינים

2	כללי
2	מטרת המסמך
2	אוכלוסיית היעד אשר תגיע ללמידה פיזית בבית הספר
2	מודל החזרה
3	עקרונות ללמידה פיזית בביה"ס:
5	היערכות טרום הפעלה
6	תלמידים הלומדים בכיתות רגילות וזכאים לסל אישי
6	תלמידים הלומדים בכיתות החינוך המיוחד
6	היערכות לקבלת התלמידים במרחבי הלמידה בביה"ס שיותאמו עפ"י הנחיות משרד הבריאות
6	שרותים פסיכולוגיים
7	אורחות חיים
9	נספח 1 – הצהרת בריאות הורים
10	נספח 2 – הצהרת עובד במוסד חינוכי

כללי

1. בשל מצב החרום שהוכרז, לאור התפרצות נגיף הקורונה, מערכת החינוך עברה ממתכונת של למידה בבית הספר למתכונת של למידה מהבית.
2. **החל מיום א', כ"ג באייר תש"ף ה-17.5.20**, יפתחו בתי הספר לצורך היערכות לחזרה ללימודים עבור תלמידי שכבות ז'-ט, ללמידה פיזית בבית הספר, המשלבת למידה מרחוק. התלמידים יחזרו ללימודים באופן הדרגתי, בהתאם להיערכות של כל בית ספר תוך תיאום עם הרשות.
3. בכדי לקיים את הלמידה באופן בטוח ובריא, נדרשת היערכות בכפוף לצו בריאות העם ובהתאם להנחיות משרד הבריאות. מתווה זה נועד לפרט את הנהלים והכללים להפעלת הלמידה והגדרת האוכלוסיות להן היא תותר.
4. **"אזורים מוגבלים"** במקומות אשר יוגדרו על ידי משרד הבריאות "כאזור מוגבל" לא יוכל להתקיים מתווה זה.

מטרת המסמך

מתן הנחיות להגעת תלמידים משכבות ז'-ט' ועובדי הוראה לבית הספר בקבוצות קטנות לשם למידה בבתי הספר, בתקופת הקורונה בכפוף לצו בריאות העם והנחיות משרד הבריאות.

אוכלוסיית היעד אשר תגיע ללמידה פיזית בבית הספר

תלמידי שכבות ז'-ט' .

מודל החזרה

המודל המשולב (המודל ההיברידי), הינו מודל המתווה את העקרונות והמסגרת הרצויים של למידה שחלקה מתבצעת בבית הספר וחלקה בלמידה מהבית. בכוחה של הלמידה המשולבת להעשיר ולהרחיב את גבולות הלמידה, לאפשר גיוון בכלים פדגוגיים עדכניים ולחזק מיומנויות נדרשות. הלמידה המשולבת מאפשרת לכל תלמיד מתן ביטוי אישי לכישורים ומאויים בעצם היותה משלבת את המרחב הפיסי עם המרחב הוירטואלי ואת הקרוב והרחוק. המרחב הוירטואלי יכול להתקיים גם בתוך בית הספר וגם מחוצה לו, ובכך לייצר רצף מרחבי למידה משמעותיים. בדרך זו יוכלו התלמידים לחזק פנים אל פנים מיומנויות של לומד עצמאי ועבודה בסביבה דיגיטלית שיאפשרו להם להינות באופן מיטבי מהלמידה מרחוק. כמו כן יזכו התלמידים למעטפת רגשית-חברתית תומכת פנים אל פנים ולחיזוק לימודי.

עקרונות ללמידה פיזית בבית הספר :

העקרונות המובילים

- תלמיד אחד בכל שולחן.
- מרחק בין שולחן לשולחן בכתה יהיה כ-2 מ'.
- הנחיות הגיינה ואורחות חיים יהיו בהתאם לחוזר אורחות חיים בבית הספר.
- מספר תלמידים בקבוצה יהיה עד 20 תלמידים.
- מורה יכולה לעבור בין 6 קבוצות לפי הצורך והכרח.
- בחדרים המשמשים קבוצות שאינן קבועות, התלמידים יקפידו לנקות את השולחנות לפני ואחרי השיעור באמצעי הגיינה באופן קבוע.
- מורה ילמד פרונטלית במרחק 2 מטר מהתלמידים הקדמיים ללא מעבר בין התלמידים, יחד עם זאת, במידה וידרש ויש הכרח לסייע ולעבור בין התלמידים – **המורה יעטה מסכה**.

פירוט

1. **קבוצות למידה:** הלמידה תופעל בקבוצות קטנות של עד 20 תלמידים בכיתות ובמתחמי לימוד נפרדים לכל קבוצה.
2. **מרחק בין שולחנות:** חדר הלימוד או הכיתה יאורגן כך שכל תלמידה תישב בשולחן נפרד, תוך הקפדה, ככל שניתן, במרחק של 2 מ' אחד מהשני לאורך כל היום.
3. **שיבוץ ומעבר מורים בין קבוצות:** לכל קבוצת לומדים תשובץ, ככל שניתן, קבוצת מורים קבועה. אם יש צורך לשבץ מורה ליותר מקבוצה אחת, ניתן לעשות זאת אך לא ליותר **מ - 6 קבוצות למורה**.
4. **השתייכות לקבוצה:** תלמידה יכולה להשתייך לקבוצת לימוד אחת קבועה בלבד.
5. הלמידה מהבית ובכלל זה באמצעות למידה מרחוק (אותה ניתן לקיים גם מתוך ביה"ס) תשלים את הלמידה פנים אל פנים בבית הספר כך שתלמיד ילמד את כל מקצועות הלימוד ומורים יעבדו בהתאם להקף משרתם.
6. מומלץ שהלמידה בביה"ס תתמקד תחילה בחזרה על שנלמד בלמידה מהבית, כולל תרגול ומבדקי הצלחה, ותמשיך בהקניית ידע חדש ובחיזוק מיומנויות.
7. מנהלת בית הספר תיבנה מערכת שעות שבועית (רצוי דו-שבועית) שתשקף תמיכה לימודית, חברתית-ערכית ורגשית עבור כלל הלומדים ויפרסם אותה מבעוד מורים למורים, לתלמידים ולהורים.

הפעלה לפי שכבות גיל

שיטת ההפעלה המומלצת ללימודים בבית הספר בחטיבת הביניים:

מומלץ שכל שכבה תלמד יומיים בבית הספר וארבעה ימים בלמידה מהבית בחט"ב שהיא חלק מקמפוס שש שנתי, ושלושה ימים בבית הספר ושלושה בלמידה מהבית בחטיבת ביניים עצמאית. עם זאת ההחלטה הסופית על מספר ימי הלמידה תלויה בפניות חדרים ומורים ונתונה להחלטת

המנהל.

לימודים מרחוק : יש לוודא שהלמידה מרחוק מתקיימת במלואה בהתאם לתכנית הלימודים ושהתלמידים משתתפים בה.

- בבתי ספר שש שנתיים, יש לתת עדיפות בשימוש בקמפוס לטובת תלמידי י"א ו"ב הניגשים לבגרות.

עקרונות מנחים לכיתות ט'

- סיום ראוי של החט"ב ומתוך כך:
 - א. תהליכי סיום ופרידה מהחט"ב, בהיבט האישי לכל תלמיד.
 - ב. מומלץ לציין באופן ראוי את החט"ב גם בהיבט הקבוצתי, באופן המותאם למצב החירום ובכפוף להנחיות הבריאות.
 - ג. מומלץ לקיים אסיפות הורים/ תלמידים וירטואליות מסכמות "צידה לדרך", באופן המותאם למצב החירום ובכפוף להנחיות הבריאות.

- מעבר נח לחט"ע, ומתוך כך:
 - א. השלמת החומר הלימודי לקראת המעבר לחטיבה העליונה.
 - ב. קיום תהליכי אוריינטציה והיכרות לקראת הקליטה בחט"ע.

כלל תלמידי החטיבה

- המפגש בין התלמיד למחנך שלו הוא משמעותי, גם אם הוא מצומצם. המחנך או המורה הינו מבוגר משמעותי נוסף על הורי התלמיד, והינו קריטי לשלומם ורווחתם הנפשית. על כן יש לשאוף למפגש, אפילו חד שבועי, של כל תלמיד עם קבוצת הלמידה והמורה במסגרת למידה פיזית בבית הספר.
- מומלץ לשים דגש על ארבעת מקצועות הליבה: מתמטיקה, אנגלית, מדעים ושפת אם (במגזר הערבי גם שפה עברית) כדי לצמצם בהם פערים.
- יש לפעול לתהליכי קליטה והיכרות עבור תלמידי כיתות ו' האמורים לעלות לחטיבה בשנה הבאה. מאחר ולא ניתן לקיים ימי היכרות פיזיים, יש לעשות ימי אוריינטציה וירטואלים ברשת.

מנהלת ביה"ס וצוותה יבחרו את מודל ההפעלה הנכון עבור קהילת ביה"ס וצרכיה הייחודיים בהתחשב במספר המרחבים הפיסיים העומדים לרשות ביה"ס, מספר המורים ומגבלות השעה כפי שמופיעות בהנחיות שבמסמך זה. למנהלת הזכות לבנות כל מודל שימצא לנכון, לרבות למידה במשמרות בהסכמת הרשות, ככל שעומד בעקרונות שהתווה מתווה זה. בימים בהם התלמידים אינם בבית הספר, ימשיכו תהליכי למידה מרחוק, עפ"י [המתווה ללמידה מרחוק](#).

היערכות טרום הפעלה

1. מומלץ לערוך מיפוי של כלל אוכלוסיית התלמידים לצורך בניית קבוצות לימוד, עד 20 תלמידים בקבוצה, לפי מאפיינים משותפים בהתאם לקריטריונים הבאים:
 - תלמידים שהתקשו לצורך למידה מרחוק: מיעוט להראות נוכחות, לא הקפידו על הגשת מטלות ביצוע, היו פסיביים מאוד בלמידה.
 - תלמידים אשר צברו פערים במקצוע אחד או יותר.
 - תלמידים אשר הראו קושי לימודי במקצוע אחד או יותר, הביעו מצוקה רגשית ו/או חברתית.
 - באשר לתלמידי כיתה ט' בבתי ספר בהם מתחיל הלימוד במגמות בכיתה י'-דגש על אתור תלמידים המתקשים בבחירת מגמה או אינם עומדים בתנאי הסף.
2. מומלץ לחלק את התלמידים עפ"י כתות האם/ קבוצות לימוד, לקבוצות לימוד קבועות (שלא תעלנה על 20 תלמידים) לפי תחומי הדעת והצורך הלימודי המשותף לתלמידים.
3. תלמיד.ה.ת. יוכל להשתתף בקבוצת לימוד קבועה אחת בלבד. לא יתאפשר מעבר בין קבוצות.
4. כל קבוצה תלמד בחדר לימוד קבוע במהלך כל הלמידה הפיזית בבית הספר, ללא החלפה.
5. **למידה מרחוק:** מקצועות שאינם משותפים לכלל התלמידים בקבוצה ישובצו ללמידה מרחוק (שיכולה להתקיים גם מתוך ביה"ס בזמן שהמורים והתלמידים נמצאים, אך לא באותו החדר). יש לוודא שהלמידה מרחוק מתקיימת במלואה ושהתלמידים אכן משתתפים ולומדים.
6. מומלץ ללמוד במודל המרוכז עד ארבעה מקצועות ביום כדי לצמצם ככל האפשר תחלופת מורים לקבוצת לימוד.
7. יש לשבץ קבוצת מורים קבועה לכל קבוצה, וככל שניתן לא להחליף מורים בין הקבוצות. באם יש צורך לשבץ מורה ליותר מקבוצה אחת, ניתן לעשות זאת עד 6 קבוצות לימוד למורה. כאשר השיעור אינו פרונטלי אלא הנחית תלמידים או סיוע להם באופן שדורש הסתובבות המורה בין התלמידים, המורה תיחבש מסכת אף פנים.
8. חדר הכיתה יאורגן כך שכל תלמיד.ה.ת. ישב בשלחן נפרד, תוך הקפדה על מרחק של 2 מ' אחד.ת. מהשני.ה. לאורך כל היום, ככל שניתן.
9. באחריות הבעלות על ביה"ס לוודא שכיתת הלימוד תנוקה בסוף יום הלימודים.
10. מומלץ לבנות מתווה קבוע לפתיחת יום הלימודים ולסגירתו, בדגש על יום המעבר ליציאה ללמידה מהבית, וכן להפנות להעשרה והעמקה.
11. חשוב לתת מענה להיבטים רגשיים וחברתיים לנוכח המציאות החדשה עמה נאלצו התלמידים והוריהם להתמודד. לאפשר אוורור רגשות, פעילות סדנאית בקבוצות הקבועות ולהפנות לגורמי טיפול במידת הצורך.
12. מומלץ להבנות דרכים לתקשורת שוטפת עם ההורים, להדרכה ולמתן מענה להיבטים רגשיים של ילדיהם.
13. שיבוץ עו"ה ושיבוץ הכתות יעשה ע"י מנהל.ת. ביה"ס בתאום עם הרשות ועם מפקח.ת. ביה"ס.

14. כלל צוות המורים ישובצו בהתאם להיקף המשרה של כל מורה, כולל שעות פרטניות ושעות שהייה. הצוות יעסוק גם בהוראה בלמידה מהבית ובהפעלתה, כאשר התלמידים נמצאים בבית, אם מנהל.ת בית הספר משבצו לכך כחלק ממשרתו.
15. סטודנטים להוראה, סייעות ותומכי הוראה יכולים להצטרף לקבוצת הלימוד והם יהוו אנשי צוות קבועים בקבוצה אליה הצטרפו. אנשי צוות אלה אינם רשאים לעבור מקבוצה לקבוצה, נוכחותם יכולה לסייע למורים במתן יחס אישי ללומדים ובסגירת פערים.
16. במסגרת חלוקת הכתה לקבוצות, ת.ימשיך המחנך.ת ללוות את כלל כיתתו.ה במערכת הלימודית הן בביה"ס והן מרחוק.
17. במהלך התכנון ת.ייתן המנהל.ת את הדעת על מענים פרטניים לפי צרכי התלמיד.ה ומתן הזדמנות לכל התלמידים לקבל מענים לפי צרכם.
18. המנהל.ת ומי מטעמו.ה יעקוב אחר נוכחות התלמידים באופן יומי.
19. מומלץ שמנהל.ת בית הספר י.תקיים מפגש עם צוות המורים בליווי יועצות ביה"ס, במטרה לאפשר אוורור רגשות, לחזק חוסן נפשי ולחזק תחושת מסוגלות הצוות.
20. בסמכותו.ה של מנהל.ת בית הספר להנחות את המורים בבניית קבוצות הלימוד וכן לעצב את הלימוד בהתאם לצרכי קהילת בית הספר עליה הוא אמון.ה תוך שמירה על עקרונות המתווה ודרישת משרד הבריאות. כל זאת בשיתוף עם הרשות המקומית והפיקוח.
21. מפקח.ת בית הספר אמון.ה על הנחיית המנהלים וליוויים בבניית המודל והדרכתם לפי עקרונות המתווה.

תלמידים הלומדים בכיתות רגילות וזכאים לסל אישי

התלמידים ילמדו על פי המערכת הכיתתית. בהתאם לתכנית הלימודים האישית יינתן מענה לימודי וטיפולי כבשגרה ככל הניתן. הסייעת האישית תלווה את התלמיד הזכאי לתמיכה זו בשגרה.

תלמידים הלומדים בכיתות החינוך המיוחד

יש לפעול בהתאם להנחיות המפורסמות בחוזר [הערכות שלב ב- מתווה חזרה הדרגתית- תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים](#).

היערכות לקבלת התלמידים במרחבי הלמידה בביה"ס שיותאמו עפ"י הנחיות משרד הבריאות

- היערכות הצוותים תחל עם קבלת ההודעה על הפעלת המערכת.
- הגעת תלמידים ללמידה בביה"ס תחל כעבור שני ימי התארגנות בהתאם למערכת השעות שתיקבע ע"י מנהל.ת ביה"ס.

שרותים פסיכולוגיים

השירותים הפסיכולוגיים החינוכיים (שפ"ח), הוחרגו בתקנות החרום ובהחלטת הממשלה והם עובדים במתכונת מלאה. מומלץ להיוועץ בצוות השפ"ח, לליווי והכנת הצוות ברמה האישית רגשית, בתהליך החזרה וההסתגלות המחודשת לשגרה אחרת.

אורחות חיים

אורחות חיים ושגרה מוקפדים הם תנאי יסוד לקיום למידה בביה"ס

1. אורחות החיים בשגרת הקורונה בביה"ס יהיו בהתאם לחוזר אורחות חיים בטוח במוסד חינוכי בתקופת הקורונה.
2. רכז הבטחון והמורים התורנים בהפסקות יהיו אחראים על שמירת ההנחיות והתקנות בשטח בית הספר בהתאם לחוזר אורחות חיים בטוח במוסד חינוכי בתקופת הקורונה.
3. תלמידים הזקוקים להסעות או לתחבורה צבורית יפעלו בהתאם להנחיות של משרד הבריאות בתחום ההסעות והתחבורה הצבורית אתר משרד הבריאות-סעיף תחבורה ציבורית ופרטית ו- דגשים והנחיות להסעות תלמידים בתקופת הקורונה.
4. התלמידים יקבלו הודעה מראש באיזו כיתת לימוד הם לומדים ויונחו להכנס היישר לכיתתם.
5. הצהרת בריאות חתומה על-ידי ההורים תוגש למורה בתחילת יום הלימודים (נספח 1). ניתן להשתמש בחתימה דיגיטלית.
6. אנשי הצוות אף הם ימלאו הצהרת בריאות כנדרש (נספח 2).

מנהלים יקרים,

המעשה החינוכי, במיטבו, אינו רק הקנייה של חומר לימוד או מיומנויות, אלא גם היותו.ה של המחנך.ת דמות להשראה ודוגמא למתחנכיו, היותו מבוגר משמעותי, תומך ומנחה באורחות חייהם, היותו להם לסעד ולמצפן. **בעת הזו הצלחתם מנהיגי החינוך וצוותי ההוראה להנכיח תהליכי הוראה גם ללא כיתת לימוד, וליווי ריגשי גם ללא מפגש פיזי. ואפילו מודל להשראה, להתמודדות עם שינויים ועם טלטלות, ולהנהגה ביד בוטחת, הצלחתם להיות. ואף על פי כן, עדין חסר אותו מרכיב דק מדק, שמתרחש רק כשעין פוגשת בעין, רק כשלב ממש שומע פעימות הלב שמולו.**

חזרת התלמידים לבתי הספר מלווה בהתרגשות של מורים ותלמידים כאחד, אלו גם אלו מתגעגעים אל אותה דקות שהיא התבלין שנותן כל כך הרבה טעם.

בעולם פתוח ומורכב, דינמי ומלא הפתעות, אלה האוחזים במטה ההנהגה, שמשכילים לרתום את הידע, המיומנות, המוטיבציה והמחוייבות של הצוות שאיתם, אלה הנותנים דרור לחשיבה האחרת, פורצת גבולות זמן ומרחב ומכוונת ליצירתיות השואפת אל האופק. אלה הרואים בקושי אתגר והזדמנות למינוף ההצלחה, אלה המחפשים כל הזמן את האדם השלם, על כל ממדי רוחו הגדולה, לטובת המטרה, **הם אלו שהופכים לרבי החובלים של ספינת המציאות. תודה לכולכם על הספינות המושטות ביד בוטחת!**

מאחלת לכם הצלחה רבה, ובריאות שלמה לכם לצוותי החינוך ולתלמידים

בברכה נאמנה

דסי בארי

מנהלת האגף לחינוך על יסודי

העתקים:

הרב רפי פרץ שר החינוך
מר שמואל אבואב, מנכ"ל משרד החינוך
ד"ר שוש נחום סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
מר אריה מור- סמנכ"ל
תפוצת מטה
מנהלי מחוזות
מנהלי מחלקות חינוך
תפוצת גורמי חוץ

נספח 1 – הצהרת בריאות הורים

הצהרת בריאות לתלמיד (ימולא על ידי ההורה) – (ניתן גם מקוון לפי הנחיות המשרד)

שם התלמיד/ה: _____ מס' ת"ז: _____

שם המחנך/כת: _____

אנו מצהירים כדלהלן:

- מדדתי חום לבני/בתי ונמצא כי חום גופו/ה מתחת ל 38.0 מעלות צלזיוס.
- בני/בתי לא משתעל/ת ואין לו/לה קשיים בנשימה*
- למיטב ידיעתי בני/בתי לא היה/הייתה במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.

שם ההורה: _____ תעודת זהות: _____

חתימת הורה: _____ תאריך: _____

נספח 2 – הצהרת עובד במוסד חינוכי

הצהרת בריאות לעובד במוסד החינוכי

(ניתן גם מקוון לפי הנחיות המשרד)

הצהרת בריאות של עובד במוסד חינוכי (עובד הוראה ומינהלה וכד') ימולא
ע"פ הנחיות משרד הבריאות, [קישור להצהרת הבריאות באתר משרד הבריאות](#)

שם העובד/ה: _____ ת"ז: _____

שם המסגרת החינוכית בה עובד/ת בשגרה: _____

טלפון: _____

אני מצהיר כי:

1. מדידתי חום בבוקר, ולא לי היה חום מעל 38°C.
2. אין לי תסמיני קורונה (שיעול, קושי בנשימה* או כל תסמין נשימתי אחר).
3. לא הייתי במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים.

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
תאריך	שם העובד	ת"ז	חתימה

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה
אחרת.